

Margarita Andonova

Radost Sabeva

Zhana Zagorova

Bulgarian for Refugees

REFERENCE MATERIALS

1. Dictionary

2. Grammar Reference

English Translation
Zhana Zagorova

Level B1

Margarita Andonova Radost Sabeva Zhana Zagorova

Bulgarian for Refugees

REFERENCE MATERIALS

- 1. Dictionary**
- 2. Grammar Reference**

**English Translation
Zhana Zagorova**

Level B1

© Margarita Andonova, text, 2018
© Radost Sabeva, text, 2018
© Zhana Zagorova, text, translation and design, 2018
© Bulgarian Red Cross, publisher, 2018

DICTIONARY

Урок 1

ЖИВОТЪТ В ГРАДА И НА СЕЛО

бивш, -а, -е, -и	former, ex
възниквам, -аш	to appear
възникна, -еш	
диво животно,	wild animal, -s
диви животни	
домашно	domestic animal, -s
животно,	
домашни животни	
древен, древна,	ancient, old
-о, -и	
етнографски	ethnographic
музей, -и	museum, -s
забележителност,	landmark, -s
-и	
защитен, -а, -о, -и	protected
катери се, -иш	to climb up
кокошка, -и	hen, -s
кон, -е	horse, -s
лъв, -ове	lion, -s
магаре, -та	donkey, -s
маймуна, -и	monkey, -s
намирам се, -аш	to be (situated)
наричам, -аш	to call, to name
нарека, наречеш	
население	population
овца, -е	sheep
отива ми,	to suit sb.
отиват ми	
племе, -на	tribe, -s
пораствам, -аш	to grow
порасна, -еш	
похваля се, -иш	Виж <i>хваля се</i> .
прибирам се, -аш	to come home,
прибера се, -еш	to get home
птица, -и	bird, -s
разсеян, -и	forgetful
римлянин,	Roman, -s
римляни	

свързвам, -аш	to connect
свържа, -еш	
скачам, -аш	to jump
скоча, -иш	
слон, -ове	elephant, -s
стенопис, -и	fresco, -s
тигър, тигри	tiger, -s
ферма, -и	farm, -s
хваля се, -иш	to brag, to boast
похваля се, -иш	
ЮНЕСКО	UNESCO

Урок 2

ЕЖЕДНЕВИЕТО НИ

авария, -и	accident, -s
аларма, -и	alarm, -s
вдигам, -аш	to lift
вдигна, -еш	
извън	outside
крадец, крадци	thief, -ves
мириша, -еш	to smell
обещавам, -аш	to promise
обещава, -еш	
отлагам, -аш	to postpone
отложа, -иш	
пестя, -иш	to save
подобрен, -а, -о, -и	improved
пожар, -и	fire, -s
представям, -яш	to introduce
представя, -иш	
преподавам, -аш	to teach
преподам,	
преподадеш	
раздавам, -аш	to give away
раздам,	
раздадеш	
соларен панел,	solar panel, -s
соларни панели	
спускам, -аш	to lower

спусна, еш	
събуждам, -аш	to wake up
събудя, -иш	
управлявам, -аш	to control
храня се, -иш	to eat
щора, -и	blind, -s

Урок 3 КЪДЕ СИ БИЛ?

бавя се, -иш	to be late
забавя се, -иш	
вероятно	probably
втора употреба	second-hand
довеждам, -аш	to bring
доведа, -еш	
забавя се, -иш	Виж <i>бавя се</i> .
завеждам, -аш	to bring, to take to
заведа, -еш	
занаят, -и	craft, -s
зарадвам се, -аш	Виж <i>радвам се</i> .
изложба, -и	exhibition, -s
мекица, -и	fried dough
навярно	probably
оздравявам, -аш	to heal, to recover
оздравея, -еш	
отдавна	long ago, for a long time
отказвам, -аш	to refuse
откажа, еш	
пека, печеш	to roast, to bake
пекар, -и	baker, -s
пекарна, -и	bakery, -ies
поддържам, -аш	to support
попълвам, -аш	to fill in
попълня, -иш	
постарая се, -еш	Виж <i>старая се</i> .
пресичам, -аш	to cross
пресека, пресечеш	
продължавам, -аш	to continue
продължа, -иш	

радвам се, -аш	to be glad,
зарадвам се, -аш	to be happy about
сръчен, сръчна, -о, -и	skillful
старая се, -еш	to try hard
постарая се, еш	
строител, -и	builder, -s
услужлив, -а, -о, -и	helpful
уютен, уютна, -о, -и	cozy
художник, художници	artist, -s

Урок 4 ТРЯБВА МИ ПОЧИВКА

забранявам, -аш	to forbid
забраня, -иш	
заведение, -я	bar, -s; club, -s
зимнина	preserves
изненада, -и	surprise, -s
курорт, -и	resort, -s
мек, -а, -о, -и	mild (climate)
мир	peace
не само ..., но и ...	not only ... but also ...
необходим, -а, -о, -и	necessary
Пепеляшка	Cinderella
позволявам, -аш	to allow
позволя, -иш	
постарая се, -еш	Виж <i>старая се</i> .
препоръчвам, -ам	to recommend
препоръчам, -аш	
съгласен, съгласна, -о, -и	OK with sth
съгласявам се, -аш	to agree
съглася се, -иш	
условие, -я	condition, -s
чудя се, -иш	to wonder
чукам, -аш	to knock

Урок 5 МОЯТ ЛЮБИМ АКТЬОР

анимационен, анимационна, -о, -и	animated
балерина, -и	ballerina, -s
буря, -и	storm, -s
военен, военна, -о, -и	military
впечатлен, -а, -о, -и	impressed
до края	to the end
документален, документална, -о, -и	documentary (adj.)
зала, -и	hall, -s
запазвам, -аш запазя, -иш	to reserve
исторически, -а, -о, -и	historical
комедия, -и	comedy, -ies
кратък, кратка, -о, -и	short
криминален, криминална, -о, -и	detective (adj.)
научнофантастичен, научнофантастична, -о, -и	science fiction (adj.)
опашка, -и	line, -s; queue, -s
оптимизъм	optimism
очарован, -а, -о, -и	fascinated
падам си по	to like; to be into
популярност	popularity
постоянно	constantly
почитател, -и	admirer, -s; fan, -s
премиера, -и	opening night
приключенски, -а, -о, -и	adventure (adj.)
развълнуван, -а, -о, -и	excited

романтичен, романтична, -о, -и	romantic
сериал, -и	series
сигурен, сигурна, -о, -и	sure
следя, -иш	to follow
специално	especially
споделям, -аш споделя, -иш	to share
сценарий, -и	screenplay, -s
със сигурност	definitely
телевизионен канал телевизионни каналы	TV channel, -s

Урок 6 ПРЕДИ ГОДИНИ

бележник, бележници	notebook, -s
книжарница, -и	bookstore, -s
ловя риба	to fish
очевидно	obviously
пека се, печеш се	to sunbathe
поляна, -и	meadow, -s
преди	ago
роман, -и	novel, -s
сервирам, -аш	to serve (food)
тераса, -и	terrace, -s

Урок 7 НИЕ СЕ ОБИЧАМЕ

гордея се, -еш	to be proud
гримирам се, -аш	to make up
звъня, -иш	to call (on a phone)
изкуство, -а	art, -s
карам се, -аш	to quarrel
опитвам се, -аш	to try

опитам се, -аш	
поздравявам, -аш	to congratulate
поздравя, -иш	
реша се, -иш	to comb, to brush (one's hair)
страдам, -аш	to suffer
събуждам се, -аш	to wake up
събудя се, -иш	
усмихвам се, -аш	to smile
усмихна се, -еш	
храня, -иш	to feed
шегувам се, -аш	to joke

Урок 8

ЩЯХ ДА ПЪТУВАМ

в сравнение с	compared with
доколкото знам	as far as I know
за разлика от	unlike
задача, -и	task, -s
избор	choice
изтощен, -а, -о, -и	exhausted
лежа, -иш	to lie
лифт, -ове	ski-lift, -s
международна	international
компания,	company, -ies
международни	
компани	
мнение, -я	opinion, -s
напротив	on the contrary
напълно	completely
остров, -и	island, -s
от друга страна	on the other hand
от една страна	on the one hand
отказвам се, -аш	to decide not to
откажа се, -еш	
печеля, -иш	to win
спечеля, -иш	
планирам, -аш	to plan
разболявам се,	to get sick
-аш	
разболея се, -еш	

разглеждам, -аш	to look at; to view
разгледам, -аш	
разход, -и	expense, -s
рай	paradise
сервитьор, -и	waiter, -s
сервитьорка, -и	waitress, -es (female)
спечеля, -иш	Виж <i>печеля</i>
списък, списъци	list, -s
Струва ми се ...	I guess ..., I think ...
толкова	so
туристическа	travel agency, -ies
агенция	
туристически	
агенции	
хижа, -и	hut, -s; cabin, -s
химическо	dry cleaning
чистене	
шанс, -ове	chance, -es

Урок 9

ВСИЧКО ЩЕ БЪДЕ НАРЕД

безкрайно	a lot, very much
боя, -и	paint, -s; dye, -s
боядисвам, -ам	to paint; to dye
боядисам, -аш	
влюбвам се, -аш	to fall in love
влюбя се, -иш	
запазен, -а, -о, -и	reserved, booked
командировка, -и	business trip, -s
крада, -еш	to steal
открадна, -еш	
нужен, нужна,	necessary
-о, -и	
одобрен, -а, -о, -и	approved
основавам, -аш	to found, to set up
основа, -еш	
основан, -а, -о, -и	founded
открадна, -еш	Виж <i>крада</i> .
откраднат, -а,	stolen
-о, -и	

победа, -и	victory, -ies
побеждавам, -аш	to win, to defeat
победя, -иш	
поглед, -и	look, -s
поглеждам, -аш	to have a look
погледна, -еш	
подавам, -аш	to submit
подам, подадеш	
подаден, -а, -о, -и	submitted
подписан, -а, -о, -и	signed
подреждам, -аш	to arrange
подредя, -иш	
полет, -и	flight, -s
поръчан, -а, -о, -и	ordered
поръчвам, -аш	to order
поръчам, -аш	
прекачвам се, -аш	to transfer
прекача се, -иш	
прекачване, -ия	transfer, -s
пускам, -аш	to turn on
пусна, -еш	
радост	joy
развален, -а, -о, -и	broken, bad
развалям, -яш	to spoil
разваля, -иш	
развалям се, -яш	to go bad
разваля се, -иш	
ред	order
ремонт, -и	repair, -s; renovation, -s
скрит, -а, -о, -и	hidden
скривам, -аш	to hide
скрия, -еш	
спирам, -аш	to stop
спра, -еш	
спрян, -а, -о,	stopped
спрени	
страх, -ове	fear, -s
счупен, -а, -о, -и	broken
счупя, -иш	Виж чупя.
създавам, -аш	to create, to make
създам, създадеш	
създаден, -а, -о, -и	created, made

успокоявам, -аш	to comfort
успокоя, -иш	
читалня, -и	reading room, -s
чупя, -иш	to break
счупя, -иш	

Урок 10 ТИ КАКВО КАЗА?

гранича, -иш	to neighbour
здравец	geranium
космонавт, -и	astronaut, -s
обсъждам, -аш	to discuss
обсъдя, -иш	
отдел, -и	department, -s
програμισит, -и	programmer, -s
революционер, -и	revolutionary, -ies
решителен,	determined
решителна, -о, -и	
символ, -и	symbol, -s
стюардеса, -и	air hostess, -es
съученик,	classmate, -s
съученици	

GRAMMAR REFERENCE

1. NUMBER OF NOUNS – Число на съществителните имена

1. Masculine nouns with more than one syllable ending in **-К**, **-Г** or **-Х** in singular change the last letter to **-Ц**, **-З** and **-С** in plural.

речник – речници	<i>dictionary</i> – <i>dictionaries</i>
ученик – ученици	<i>student</i> – <i>students</i>
учебник – учебници	<i>textbook</i> – <i>textbooks</i>
белег – белези	<i>scar</i> – <i>scars</i>
монах – монаси	<i>monk</i> – <i>monks</i>

2. Masculine nouns ending in **-ИИ** in singular drop the **-И** to form plural.

българин – българи	<i>Bulgarian</i> – <i>Bulgarians</i>
арабин – араби	<i>Arabian</i> – <i>Arabians</i>
иракчанин – иракчани	<i>Iraqi</i> – <i>Iraqis</i>

3. Masculine nouns with more than one syllable ending in **-ЕЦ** in singular drop the **-Е**- and add an **-И** at the end to form the plural.

иранец – иранци	<i>Iranian</i> – <i>Iranians</i>
бежанец – бежанци	<i>refugee</i> – <i>refugees</i>
сириец – сирийци	<i>Syrian</i> – <i>Syrians</i>
австриец – австрийци	<i>Austrian</i> – <i>Austrians</i>

4. There are some exceptions of masculine nouns that form the plural with different endings.

мъже – <i>men</i>	гости – <i>guests</i>
коне – <i>horses</i>	зъби – <i>teeth</i>
братя – <i>brothers</i>	филми – <i>movies</i>
крака – <i>legs</i>	пъти – <i>times</i>
дядовци – <i>grandfathers</i>	пътища – <i>roads</i>

5. There are some exceptions of neuter nouns that form the plural with different endings.

училища – <i>schools</i>	очи – <i>eyes</i>
имена – <i>names</i>	уши – <i>ears</i>
яйца – <i>eggs</i>	деца – <i>children</i>

2. DEFINITE ARTICLE OF NOUNS – Членуване на съществителните имена

1. Masculine nouns ending in **-А** or **-Я** in singular take the definite article **-ТА**.

баща – бащата – the father **съдия – съдията – the judge**

2. Masculine nouns ending in **-О** in singular take the definite article **-ТО**.

дядо – дядото – the grandfather **чичо – чичото – the uncle**

3. There are ten masculin nouns not ending in **-Й**, **-ТЕЛ** or **-АР** that also use **-ЯТ/-Я** for the definite article.

денят – the day

зетят – the son-in-law

конят – the horse

кралят – the king

лакътят – the elbow

нокътят – the nail

огънят – the fire

пътят – the road

сънят – the dream

царят – the king / tsar

4. All nouns ending in **-А/-Я** in plural take the definite article **-ТА** even if they are masculine.

крака – краката – the legs

братя – братята – the brothers

3. DEFINITE ARTICLE OF CARDINAL NUMERALS

– Членуване на числителните бройни

- We add the definite article to the cardinal numeral „one“ – **единия(т) син, едната дъщеря, едното дете, едните съседи**.
- When we use the cardinal numeral „one“ in front of a noun that needs a definite article, we have to add the article to the numeral „one“, not to the noun.
- The definite article of cardinal numerals ending in **-Е**, **-И** or a consonant, is **-ТЕ**. **СТО** adds the same definite article.

двете

осемте

трите

десетте

четирите

единадесетте

петте

двадесетте

шестте

стоте

седемте

4. The definite article of cardinal numerals ending in **-А**, is **-ТА**. Note that these forms (except for **ДВАТА**) are used only for people.

двата

тримата

двамата

четиримата

4. WORD ORDER OF DIRECT AND INDIRECT OBJECT PRONOUNS – Словоред на винителните и дателните форми на личните местоимения

1. If the sentence begins with a verb, the short form of the object pronoun goes after the verb. If the sentence begins with another word (not a verb) the short form of the object pronoun goes before the verb.

Харесвам ги. Аз ги харесвам.

2. When the verb is in future tense we place the short forms of direct and indirect object pronouns between **ЩЕ** or **НЯМА ДА** and the verb.

**Ще донеса книгата. Ще я донеса. Няма да я донеса.
Ще кажа на Петър. Ще му кажа. Няма да му кажа.**

3. Verbs that require an indirect object can usually be used with a direct object, too. In this case the short indirect object pronoun goes before the short direct object pronoun.

Давам кафето на Соня. Давам ѝ го.

4. If we have two verbs linked by **ДА** we place the short direct and indirect object pronouns after **ДА**.

Искам да дам подаръка на Иван. Искам да му го дам.

5. In future in the past tense we place the short direct and indirect object pronouns between **ДА** and the main verb.

**Щях да я поканя. Нямах да я поканя. Щеше ли да я поканиш?
Щях да ѝ кажа. Нямах да ѝ кажа. Щеше ли да ѝ кажеш?**

5. LONG POSSESSIVE PRONOUNS – Пълна форма на притежателните местоимения

1. Long possessive pronouns are similar to adjectives – they also change in gender and number.

English equivalent	Short possessive pronouns	Long possessive pronouns			
		masculine	feminine	neuter	plural
<i>my / mine</i>	ми	мой	моя	мое	мои
<i>your / yours</i>	ти	твой	твоя	твое	твои
<i>his</i>	му	негов	негова	негово	негови
<i>her / hers</i>	ѝ	неин	нейна	нейно	нейни
<i>its</i>	му	негов	негова	негово	негови

<i>our / ours</i>	ни	наш	наша	наше	наши
<i>your / yours</i>	ви	ваш	ваша	ваше	ваши
<i>their / theirs</i>	им	техен	тяхна	тяхно	техни

- We use the long possessive pronoun **ВАШ, ВАША, ВАШЕ, ВАШИ** for both 2nd person singular and 2nd person plural. When used as a polite form it is written with a capital letter – **Ваш, Ваша, Ваше, Ваши**.
- Long possessive pronouns can be used with a definite article.

masculine	feminine	neuter	plural
МОЯ(Т)	МОЯТА	МОЕТО	МОИТЕ
ТВОЯ(Т)	ТВОЯТА	ТВОЕТО	ТВОИТЕ
НЕГОВИЯ(Т)	НЕГОВАТА	НЕГОВОТО	НЕГОВИТЕ
НЕЙНИЯ(Т)	НЕЙНАТА	НЕЙНОТО	НЕЙНИТЕ
НЕГОВИЯ(Т)	НЕГОВАТА	НЕГОВОТО	НЕГОВИТЕ
НАШИЯ(Т)	НАШАТА	НАШЕТО	НАШИТЕ
ВАШИЯ(Т)	ВАШАТА	ВАШЕТО	ВАШИТЕ
ТЕХНИЯ(Т)	ТЯХНАТА	ТЯХНОТО	ТЕХНИТЕ

- If the masculine long possessive pronoun defines the subject of the sentence we use the full form of the definite article.

Вашият син не беше на училище.
Трябва да говоря с **вашия** син.

6. REFLEXIVE PRONOUNS – Възвратни местоимения

- There are two types of reflexive pronouns in Bulgarian – personal reflexive pronouns and possessive reflexive pronouns.
- The full form of the possessive reflexive pronouns changes in gender and number. The short form does not change.

	Possessive reflexive pronoun			
	masculine	feminine	neuter	plural
Full form	свой	своя	свое	свои
Short form	си			

- There are no possessive reflexive pronouns in English. We translate Bulgarian possessive reflexive pronouns into English by using possessive adjectives or pronouns.

- Both personal and possessive reflexive pronouns have full and short forms. We use the short forms of personal and possessive reflexive pronouns more often than the full forms. We cannot use the short form of a reflexive pronoun with a preposition.
- Personal reflexive pronouns do not change in gender and number.

	Personal reflexive pronoun		English equivalent
	Direct object – oneself	Indirect object – to oneself	
Full form	себе си	на себе си	<i>myself, yourself, himself, herself, itself, ourselves, yourselves, themselves</i>
Short form	се	си	

- Personal reflexive pronouns function as direct and indirect objects.
- We usually place the full forms of personal reflexive pronouns after the verb in the sentence. If the sentence begins with a verb, the short reflexive pronoun **СЕ** or **СИ** goes after the verb. If the sentence begins with another word (not a verb), the short reflexive pronoun goes before the verb. We can never start a sentence with the short form of the direct or indirect object pronouns **СЕ** or **СИ**.

Тя харесва себе си. = Тя се харесва. = Харесва се.

Тя купува на себе си. = Тя си купува. = Купува си.

- We use the short forms of the personal reflexive pronouns **СЕ** and **СИ** to form reflexive verbs.

7. REFLEXIVE VERBS – Възвратни глаголи

- We form reflexive verbs by adding the short form of the reflexive personal pronouns **СЕ** and **СИ** to the verb. **СЕ** and **СИ** don't change in person and number.
- Reflexive verbs with **СЕ** can express the following notions:
 - Verbs with direct reflexive meaning – the action is performed by the subject and returns to it. In this case **СЕ** is used as a direct object and can be replaced by “себе си”. It corresponds to the English *myself, yourself*, etc. There is a great number of such reflexive verbs in the Bulgarian language, while in English the number of verbs used with reflexive pronouns is very limited – **мия се, обличам се, събличам се, обувам се, събувам се, гримирам се, виждам се (в огледалото), бръсна се, къпя се.**
 - Verbs with reciprocal meaning (they are used only in plural). It corresponds to the English *each other, one another* – **обичаме се, целуваме се, прегръщаме се, мразим се, уважаваме се, срещаме се, гледаме се.**

- Verbs denoting some kind of a motion – **разхождам се, обръщам се, движа се.**
 - Verbs denoting a state of mind or a feeling – **радвам се, възхищавам се, надявам се, гордея се, чудя се, нуждая се, опитвам се, усмихвам се, смея се.**
 - Verbs denoting a desire – **пее ми се, спи ми се, яде ми се, пие ми се, чете ми се, гледа ми се** (3 p. sg. form of the verb + **МИ, ТИ, МУ, Й, НИ, ВИ, ИМ + СЕ**)
 - Impersonal verbs – **случва се, говори се, налага се.**
 - Verbs with passive meaning – the grammatical subject of the sentence is not the doer of the action – **не се пуши, говори се.**
3. Reflexive verbs with **СИ** can express the following notions:
- Verbs with indirect reflexive meaning – **купувам си, казвам си, говоря си.**
 - Verbs with indirect reciprocal meaning (they are used only in plural). It corresponds to the English each other, one another – **помагаме си, казваме си, говорим си.**

8. PAST CONTINUOUS TENSE – Минало несвършено време

1. The past continuous tense is formed out of imperfective verb stem + personal endings.
2. There are three groups or conjugations of verbs in past continuous tense: **АХ** group, **ЯХ** group, and **ЕХ** group. We can recognize which group the verb belongs to by looking at the ending in 1st person singular.

	Present tense А/Я group		Present tense Е group and И group	
	АХ group	ЯХ group	ЕХ group*	ЯХ/Е group**
<i>аз</i>	идвах	затварях	ходех	четях
<i>ти</i>	идваше	затваряше	ходеше	четеше
<i>той</i>	идваше	затваряше	ходеше	четеше
<i>тя</i>	идваше	затваряше	ходеше	четеше
<i>то</i>	идваше	затваряше	ходеше	четеше
<i>ние</i>	идвахме	затваряхме	ходехме	четяхме
<i>вие</i>	идвахте	затваряхте	ходехте	четяхте
<i>те</i>	идваха	затваряха	ходеха	четяха

* **-ЕХ** – when the stress doesn't fall on the last syllable of the verb in present tense (e.g. **ХОДЯ́**).

** **-ЯХ/Е** – when the stress falls on the last syllable of the verb in present tense (e.g. **ЧЕТА́**).

3. The past continuous tense is used to talk about:
 - ✓ **habits or repeated actions in the past;**
 - ✓ **an incomplete action taking place during a specific moment in the past;**
 - ✓ **simultaneous uncompleted actions.**
4. The Bulgarian past continuous tense is usually translated into English by using past continuous tense (e.g. I was playing), past simple tense (e.g. I played) or the phrase “used to + infinitive” (e.g. I used to play).

9. FUTURE IN THE PAST TENSE – Бъдеще време в миналото

1. The future in the past tense is formed by using the past continuous form of the auxiliary verb **ЩЕ** (**щях, щеше, щяхме, щяхте, щяха**) plus the present tense of the main verb connected with **ДА**. The negative statement is formed by using **НЯМАШЕ ДА** plus the present tense of the main verb.

ЩЯХ ДА + Present tense form of the verb

2. Both the auxiliary and the main verb change for person and number. **НЯМАШЕ** has the same form for all persons in singular and plural.

	Future in the past tense	
	(+)	(–)
<i>аз</i>	щях да ходя	нямаше да ходя
<i>ти</i>	щеше да ходиш	нямаше да ходиш
<i>той</i>	щеше да ходи	нямаше да ходи
<i>тя</i>	щеше да ходи	нямаше да ходи
<i>то</i>	щеше да ходи	нямаше да ходи
<i>ние</i>	щяхме да ходим	нямаше да ходим
<i>вие</i>	щяхте да ходите	нямаше да ходите
<i>те</i>	щяха да ходят	нямаше да ходят

	(+?)	(–?)
<i>аз</i>	щях ли да ходя	нямаше ли да ходя
<i>ти</i>	щеше ли да ходиш	нямаше ли да ходиш
<i>той</i>	щеше ли да ходи	нямаше ли да ходи
<i>тя</i>	щеше ли да ходи	нямаше ли да ходи
<i>то</i>	щеше ли да ходи	нямаше ли да ходи
<i>ние</i>	щяхме ли да ходим	нямаше ли да ходим
<i>вие</i>	щяхте ли да ходите	нямаше ли да ходите
<i>те</i>	щяха ли да ходят	нямаше ли да ходят

3. We use the future in the past tense to talk about:
 - ✓ **an action planned in the past which remained unrealized;**
 - ✓ **an action unrealized because the condition is hypothetical;**
 - ✓ **an action in the future viewed from the past.**
4. The Bulgarian future in the past tense is usually translated into English by using future in the past tense (e.g. I would have played), or the phrase “was/were going to + Infinitive” (e.g. I was going to play).

9. PASSIVE VOICE – Страдателен залог

1. Passive voice is formed by the verb **СЪМ** in the respective tense and the Past participle of the verb.
2. The verb **СЪМ** can be used in the Present, Past or Future tense.
3. Past participle is formed by adding **-Н** to the past simple stem of the verb – **написан, нарисуван, казан.**
4. Verbs ending in **-ОХ** and **-ИХ** in past simple tense formed past participle by adding **-ЕН** to the past simple stem of the verb – **прочетен, построен, даден.**
5. Some verbs form past participle by adding **-Т** to the past simple stem of the verb – **бит, вдигнат, познат.**
6. Past participles change in gender and number the same way as adjectives. They take the gender and number of the subject of the sentence.

10. REPORTED SPEECH – Пряка и непряка реч

1. In Bulgarian most reported speech statements and questions work in the same grammar tense as they do in direct speech, with the exception of Past simple direct speech, which usually goes into Present perfect tense.

Мария: Отивам на работа.	Present Simple
Мария каза, че отива на работа.	Present Simple

Мария: Ще се върна скоро.	Future Simple
Мария каза, че ще се върне скоро.	Future Simple

Мария: Ходих на кино вчера.	Past Simple
Мария каза, че е ходила на кино вчера.	Present Perfect

Мария: Вече съм пила кафе.	Present Perfect
Мария каза, че вече е пила кафе.	Present Perfect

2. Transformation of statements: there is always **ЧЕ** after the verb introducing the clause (**казвам, отговарям**).

Мария: Не искам кафе.

Мария **отговори, че** не иска кафе.

3. Transformation of special questions: the question word does not change.

Мария: Какво искаш?

Мария пита **какво** искам.

4. Transformation of **ЛИ** questions: **ЛИ** is transformed into **ДАЛИ**.

Мария: Искаш ли кафе?

Мария пита **дали** искам кафе.

5. Transformation of imperative sentences.

Мария: Слушайте!

Мария каза **да слушаме**.

Мария: Не говорете!

Мария каза **да не говорим**.

The publication of the Bulgarian Language Manual for Refugees Level B1 is part of the project of BRC “Improvement of the Reception and Integration Conditions for asylum seekers and BIPs in Bulgaria”, funded by the European Commission and the Representation of the United Nations High Commissioner for Refugees in Bulgaria.

Authors

Margarita Andonova

Radost Sabeva

Zhana Zagorova

Graphic Design and English Translation

Zhana Zagorova

